

Tungkol Saan ang Modyul na Ito?

Ang tubig ay buhay. Malaki ang papel na ginagampanan nito sa buhay ng mga tao. Mahalaga ito sa paglaki ng lahat ng mga buhay na bagay – tao, hayop at halaman.

Sa ibang lugar, may libreng tubig na magagamit ang mga kumukonsumo. Subalit sa maraming lugar, dinadala ito sa mga kumukonsumo at gumagamit ng koryente sa prosesong ito. Kaya't kinakailangang magbayad ang mga tao para sa tubig na ginamit nila. Kaya mahalagang malaman natin bilang gumagamit ng tubig kung gaano karaming tubig ang ginagamit natin. Tutulungan ka ng modyul na ito na gawin ito. Babanggit din dito ng mga paraan upang makatipid ng tubig para makatipid sa pera at kasabay nito ay mapangalagaan ang ating mga yamang-likas.

Ang modyul na ito ay nahahati sa tatlong aralin:

Aralin 1 – *Nababasa Mo Ba Ako?*

Aralin 2 – *Kuwentahin Natin*

Aralin 3 – *Planeta ay Sagipin, Tubig ay Tipirin*

Anu-ano ang mga Matututuhan Mo sa Modyul na Ito?

Matapos mong pag-aralan ang modyul na ito, magagawa mong:

- ◆ basahin ang metro ng tubig;
- ◆ kilalanin ang laman ng *bill* ng tubig;
- ◆ kuwentahin ang konsumo sa tubig at ang halaga nito sa loob ng isang takdang panahon; at
- ◆ isa-isahin ang mga paraan upang makatipid sa tubig.

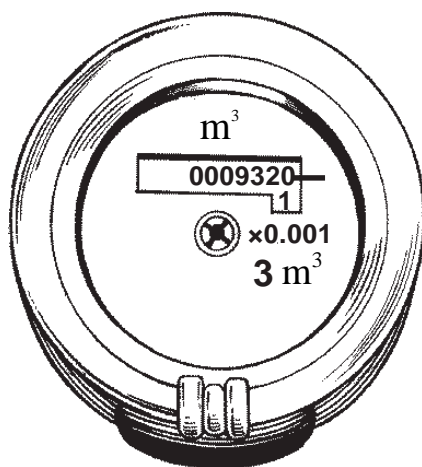

Anu-ano na ang mga Alam mo?

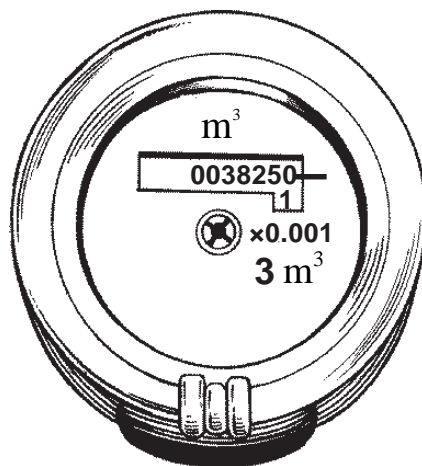
Bago mo simulan ang pag-aaral sa modyul na ito, gawin mo muna ang pagsusulit na ito upang malaman mo kung gaano na karami ang alam mo sa paksang ito.

A. Sagutin ang sumusunod na mga katanungan.

1. Noong ika-17 ng Hunyo, 1999, isang bagung-bagong metro ng tubig ang ikinabit kina G. Padolina. Pagkaraan ng isang linggo, binasa ni G. Padolina at itinala kung magkano ang nakonsumong tubig ng kanyang pamilya. Ano ang nakasaad sa metro?

- a. 9320 m³
 - b. 932 m³
 - c. 9.32 m³
 - d. 9 m³
2. Noong ika-18 ng Hulyo, 1999, dumating ang tagabasa ng metro ng tubig at binasa ang metro nina G. Padolina na ipinakikita sa ibaba.

Ano ang lalabas sa bill nila para sa panahong ika-17 ng Hunyo hanggang ika-18 ng Hulyo, 1999. Kompletuhin ang bill sa ibaba.

Panahong Nasasaklaw					Pagbasa		Metro Kubikong Nakonsumo
Mula		Hanggang					
Buwan	Araw	Buwan	Araw	Taon	Dati	Sa Kasalukuyan	
					37.75		

3. Ganito ang pagkuwenta ng General Tinio Water District (GTWD) sa binabayarang tubig na nakonsumo:

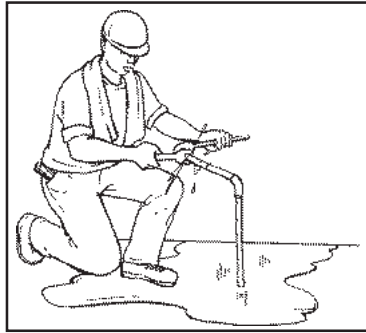
Bayad sa Tubig = Pinakamaliit na halagang sinisingil para sa unang 10 m³ o kulang pa + *commodity charge* (bayad para sa bawat metro kubikong tubig na nakonsumo lagpas sa pinakamaliit na halagang sinisingil)

Tubig na Nakonsumo Sa Metro Kubiko	<i>Commodity Charge</i>	Halaga
Pinakamaliit na halagang sinisingil para sa unang 10 m ³ o kulang pa		₱170.00
20 m ³ pababa	P17.50 bawat m ³	
21 m ³ – 30 m ³	18.50 bawat m ³	
31 m ³ – 40 m ³	20.00 bawat m ³	
41 m ³ pataas	22.00 bawat m ³	

- Batay sa talaan sa itaas, bakit sa tingin mo naiiba ang halaga ng bawat metro kubiko ng tubig sa bawat pangkat?
- Kuwentahin mo ang halaga ng konsumo ng tubig ni G. Padolina batay sa impormasyong nasa *bill* at sa talaan sa itaas.
- Ang tumatagas na gripo ay nagtatapon ng dalawang patak ng tubig kada segundo at pumapatak ng humigit-kumulang sa 6364 litro sa isang taon. Ilang metro kubiko ng tubig ang kasinghalaga nito?

B. Pagtambalin ang mga larawan sa kaliwa sa kanilang mga paglalarawang nasa kanan. Isulat ang titik ng tamang sagot sa nakalaang patlang.

_____1.

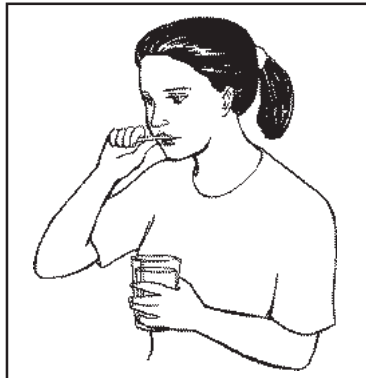
a. Gumamit ng baso kapag nagsesepilyo sa halip na patuloy ang pagdaloy ng tubig habang nagsesepilyo.

_____2.

b. Kaagad-agad na pagpapaayos sa mga tumatagas na tubo.

_____3.

c. Gumamit ng palanggana habang naghuhugas ng pinggan sa halip na tuluy-tuloy ang pagdaloy ng tubig.

Kumusta ang pagsusulit? Sa tingin mo ay mataas ang iyong marka?
Ihambing mo ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* na nasa pahina__.

Kung tama ang lahat ng sagot mo, napakagaling! Ipinakikita nito na alam mo na ang paksa ng modyul na ito. Maaari mo pa ring pagbalik-aralan ang modyul. Malay mo, may matutuhan ka pa ritong bago.

Kung mababa naman ang iskor mo, huwag magdamdam. Nangangahulugan lang na para sa iyo ang modyul na ito. Matutulungan ka nitong intindihin ang mahahalagang konsepto na maggagamit mo sa pang-araw-araw na buhay. Kapag pinag-aralan mo nang husto ang modyul na ito, malalaman mo ang mga sagot sa lahat ng pagsusulit at marami pang iba. Handa ka na ba?

Buklatin mo ang modyul sa susunod na pahina upang masimulan ang Aralin 1.

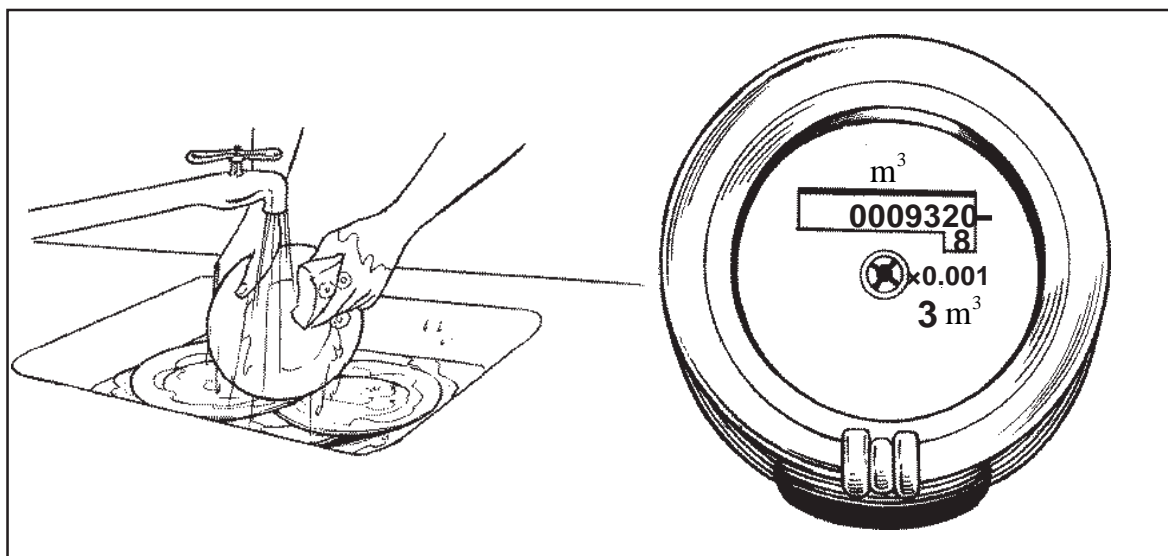
Nababasa Mo Ba Ako?

Makatutulong sa iyo ang kaalaman sa pagbasa ng metro ng tubig sa pag-alam kung magkano ang konsumo mo sa bawat buwan. Mababatid mo kung magkano ang nakokonsumo mong tubig. Ang pinakaimportante, ang pagkakaalam mo nito ay tutulong sa iyo upang masiguro mong tama ang halagang nakasulat sa iyong *bill*.

Kung ang iyong tubig ay hindi galing sa kompanya ng tubig o distrito, magagamit mo pa rin ang araling ito. Maibabahagi mo ang iyong kakayahan sa ibang hindi nakaaalam nito. Ang iyong kaalaman ay maaari pang maging dahilan upang matanggap ka bilang tagabasa ng metro ng tubig.

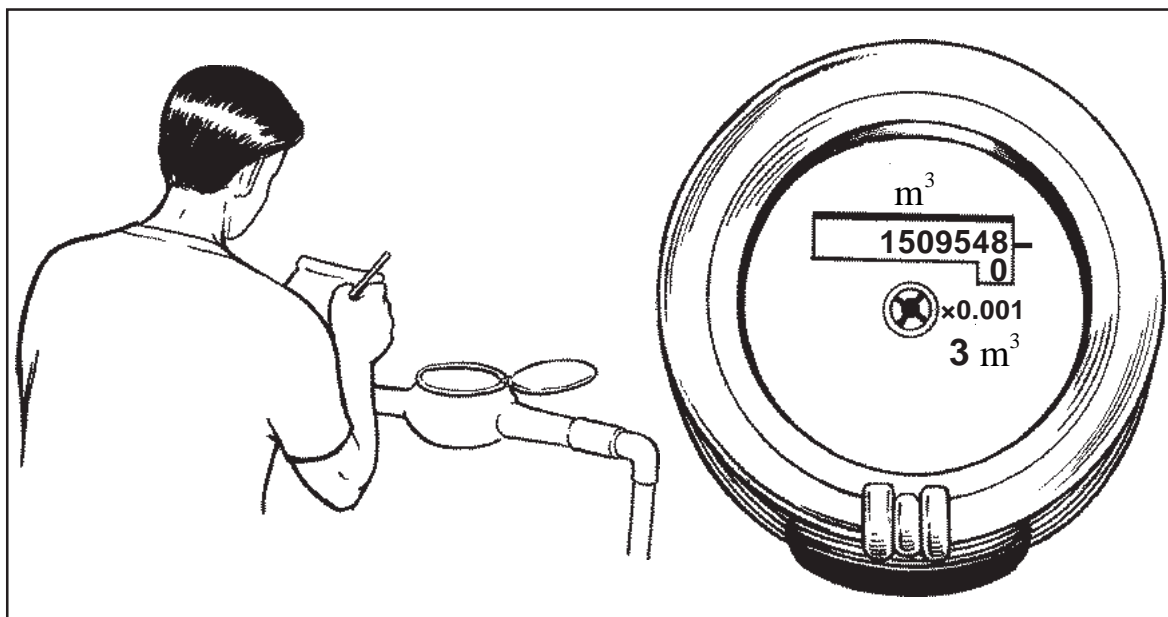
Alamin Natin

Gaano karaming tubig ang nagagamit mo sa isang buwan? Magkano ang nakakaltas sa iyo?

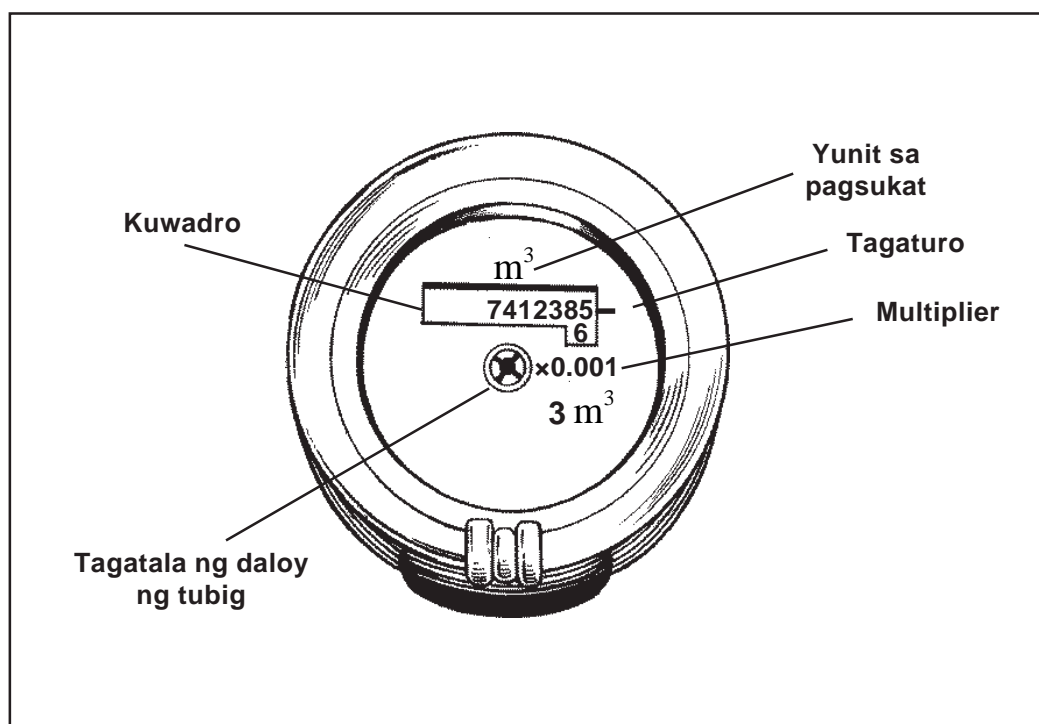
Kung galing ang tubig mo sa isang kompanya ng tubig, dapat na mayroon kang metro ng tubig. Alamin mo kung anong kompanya o kooperatiba ang pinanggagalingan ng tubig ng iyong pamilya.

Ang **metro ng tubig** ay sumusukat at naglilista ng dami ng nagamit na tubig sa metro kubiko. Pinahihintulutan nitong malaman ng nagdadala ng tubig kung gaano kalaki ang konsumo mo. Isang beses sa bawat buwan, may pumupuntang tao sa inyo mula sa tagasuplay ng tubig upang basahin ang iyong metro ng tubig.

Tingnan nating mabuti ang metro ng tubig sa itaas. Napapansin mo bang may mga numero at simbolo sa mukha nito? Alam mo ba kung ano ang mga ito?

Kung mayroon kayong metro, pag-aralan mo ito. Kamukha ba iyon ng larawan sa itaas? Maibibigay mo ba ang impormasyong makikita sa mukha ng metro ng tubig? Maaaring mayroon ka nang malinaw na ideya sa iyong isip. Subalit posible ring ikaw ay naguguluhan. Ang larawan sa ibaba ang tutulong sa iyo upang maintindihan ang mga bahagi ng metro ng tubig.

Ang mga impormasyong nasa metro ng tubig ay mailalarawan sa pamamagitan ng sumusunod:

1. Yunit sa Pagsukat

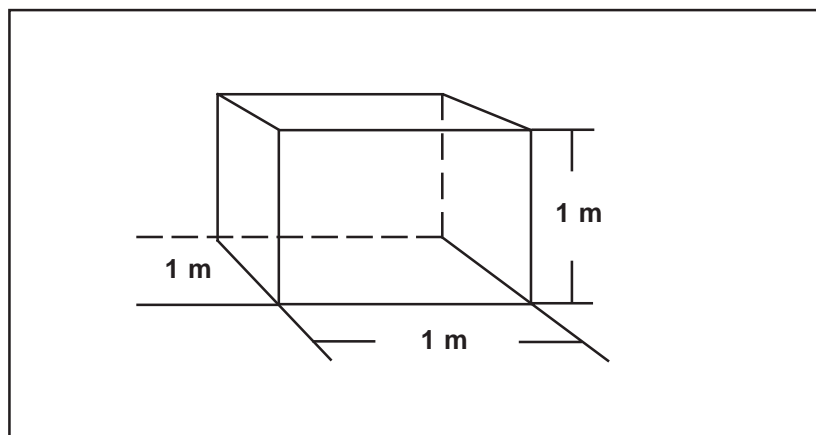
Sa mukha ng metro ay ang simbulong m^3 . May idea ka ba kung ano ang kahulugan nito?

Ang simbulong m^3 ay mababasa bilang “metro kubiko” at maaari din isulat na “cu m.” Ito ang yunit ng pagsukat na ginagamit upang malaman ang dami ng tubig na nakonsumo ng isang pamilya/kumpanya sa loob ng isang takdang panahon. Ang metro sa naunang pahina ay nagpapakita ng pagbasa na 7412.385 m^3 .

Naiisip mo ba kung gaano karami ang isang m^3 ng tubig?

Mag-isip ng isang parisukat na lalagyan na ang bawat gilid nito ay may sukat na isang metro. Punuin ng tubig itong lalagyan at ganoon karami ang isang m^3 ng tubig!

Isang kubikong lalagyan na maaaring lagyan ng isang m^3 ng tubig

Ang isang metro kubiko o 1 m^3 ng tubig ay katumbas ng 1000 litro (L) ng tubig. Ang karaniwang drum na ginagamit sa pag-imbak ng tubig ay naglalaman ng 200 L. Kung kaya, kailangan ng limang drum upang makabuo ng isang m^3 ng tubig. Pagmasdan ang sumusunod na importanteng pagsalin:

$$1 \text{ m}^3 = 1000 \text{ L}$$

$$1 \text{ drum} = 200 \text{ L}$$

$$5 \text{ drum} = 1000 \text{ L}$$

$$1 \text{ lata ng gaas} = 17 \text{ L}$$

$$60 \text{ lata ng gaas} = 1000 \text{ L}$$

$$1 \text{ timba} = 15 \text{ L}$$

$$67 \text{ timba} = 1000 \text{ L}$$

Tingnan natin kung gaano kahusay mong magagamit ang talaan ng pagsalin sa paglutas sa sumusunod na mga suliranin.

HALIMBAWA 1 Ang pamilya ni Aling Tinay ay gumagamit ng 5 drum ng tubig sa 3 araw. Ilang litro ng tubig ang nakokonsumo nila?

SOLUSYON:

- ◆ gamitin ang factor sa pagsalin: 1 drum = 200 L.
- ◆ isulat ang factor sa pagsalin sa pormang *ratio*:

$$\frac{200 \text{ L}}{1 \text{ drum}}$$

- ◆ multiplikahin ang 5 drum sa factor sa pagsalin sa pormang *ratio*:

$$5 \text{ drums} \times \frac{200 \text{ L}}{1 \text{ drum}} = 1000 \text{ L}$$

HALIMBAWA 2 Isang restawran ang kumokonsumo ng 5000 L ng tubig bawat araw. Ilang m³ ng tubig bawat araw ang kaniyang nagagamit?

SOLUSYON:

- ◆ gamitin ang factor sa pagsalin: 1 m³ = 1000 L
- ◆ isulat ang factor sa pagsalin sa pormang *ratio*:

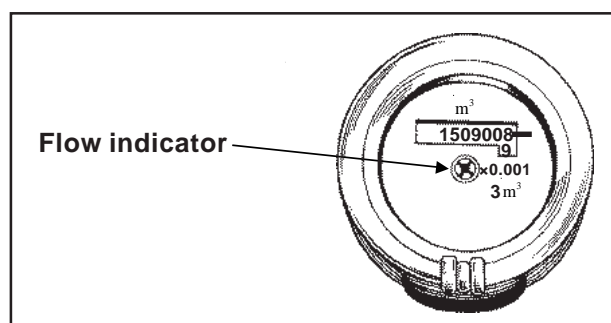
$$\frac{1 \text{ m}^3}{1000 \text{ L}}$$

- ◆ multiplikahin ang 5000 L sa factor sa pagsalin sa pormang *ratio*:

$$5000 \text{ L} \times \frac{1 \text{ m}^3}{1000 \text{ L}} = 5 \text{ m}^3$$

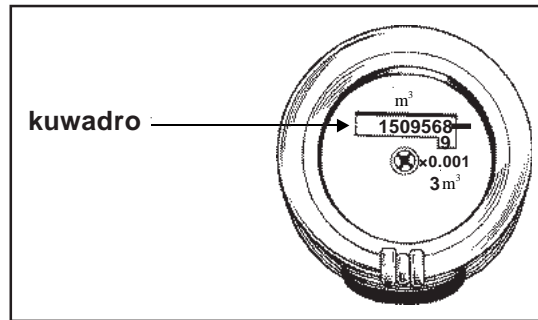
2. Tagatala ng daloy ng tubig

Ano naman ang munting simbolong tila ekis sa ibabang bahagi ng metro? Ano ang gamit nito?

Ang hugis na tila ekis na ito ang tinatawag na **tagatala ng daloy ng tubig**. Pagmasdan mo ang tagatala ng daloy ng tubig ng iyong metro kapag ang tubig ay ginagamit/di-ginagamit ng iyong pamilya. Napansin mo ba na ito’y umiikot sa tuwing ginagamit ang tubig? Sa anong direksiyon ito umiikot? Ang tagatala ng tulo ng tubig ay pabilis na umiikot pakanan kapag gumagamit ng mas maraming tubig.

3. **Kuwadro**

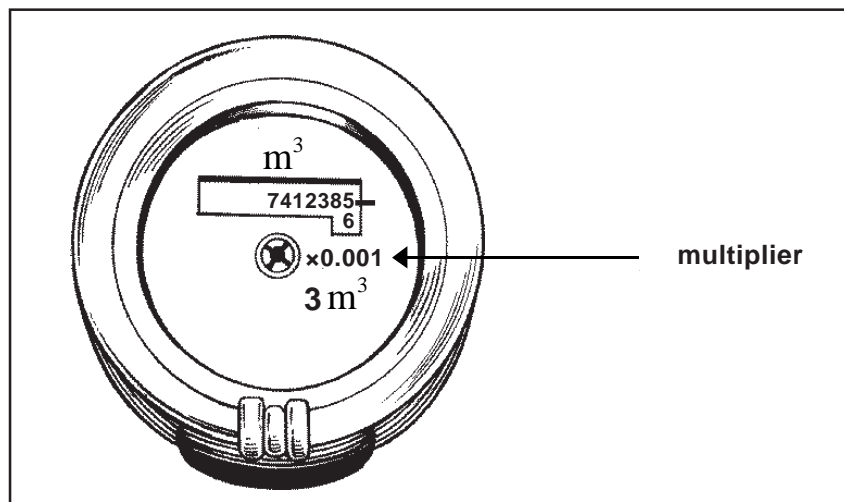

Paano mo nalalaman kung gaano talaga karami ang nagamit na tubig? Alin bahagi ng metro ang nagsasaad nito?

Ang **kuwadro** ng metro ang nagtatala ng dami ng tubig na ginamit sa m³. Sa loob nito ay mga numero na nagsasabi kung gaano karaming tubig ang nakonsumo.

4. **Multiplier**

Ang **multiplier** ay maliliit na numerong nakasulat sa ilalim ng kuwadro ng metro.

Sa halimbawa ng metrong nakalarawan sa itaas, ang numerong ito ay 0.001. Ang multiplier ay nagbibigay ng higit na tamang pagbasa ng iyong konsumo ng tubig sapagkat pinapayagan nitong makalkula ang iyong konsumo sa mas maliit na bahagi ng metro kubiko, sa kasong ito, hanggang sa ika-1000 bahagi.

Subalit hindi lahat ng metro ay mayroong multiplier. Ang mga metro na hanggang apat na bilang o *digits* lamang ay kadalasang hindi nangangailangan ng multiplier.

Kung gayon, paano nga ba ang pagbasa ng ibinigay na metro?

Batay sa ibinigay na pagbasa at ng multiplier, kuwentahin natin ang konsumo ng tubig. Makukuha natin ito sa mahabang pamamaraan, sa pagkuha ng resulta:

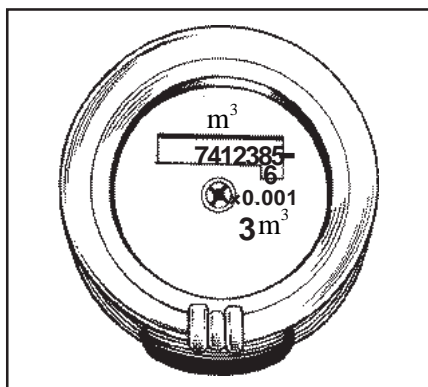
$$7412385 \times 0.001 = 7412.385 \text{ m}^3$$

O kaya naman ay maaari nating galawin na lamang ang *decimal point* o tuldok ng tatlong bahagi pakaliwa (sapagkat mayroong tatlong bahaging decimal sa multiplier 0.001) tulad ng:

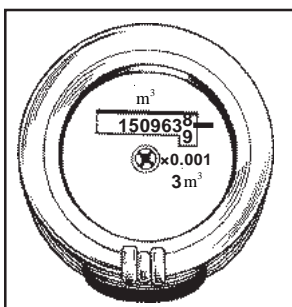
7412385, at nang sa ganoong paraan ay makukuha natin ang parehong sagot — 7412.385 m^3

5. Tagaturo

Panghuli, tinatawag na **tagaturo** ang maikling guhit sa kanang bahagi ng kuwadro na tuwirang tumuturo sa isang numero. Alam mo ba kung para saan ito? Ipinakikita nito ang huling numero na dapat itala kapag binasa ang iyong metro.

Sa pamamagitan ng pagtingin sa tagaturo sa metro sa itaas, makikita mo na ang pagbasa nito ay 7412385 at hindi 7412386. Kung sakaling ang tagaturo ay tuwirang tumuturo sa pagitan ng dalawang numero, kinukuha natin ang mas maliit na numero tulad ng sa metro sa ibaba na ang pagbasa nito ay 1509638 at hindi 1509639.

Subukan Natin Ito

Ipagpalagay mo na ang mga sumusunod ay mga pagbasa ng metro ($\times 0.001 \text{ m}^3$). Isulat ang buong dami ng nakonsumong tubig na maitatala sa *bill* ng tubig sa mga patlang.

1. $\begin{array}{|c|} \hline 2010342 \\ \hline 3 \\ \hline \end{array}$ _____

2. $\begin{array}{|c|} \hline 01421 \\ \hline 2 \\ \hline \end{array}$ _____

3. $\begin{array}{|c|} \hline 0321 \\ \hline 2 \\ \hline \end{array}$ _____

4. $\begin{array}{|c|} \hline 434235 \\ \hline 6 \\ \hline \end{array}$ _____

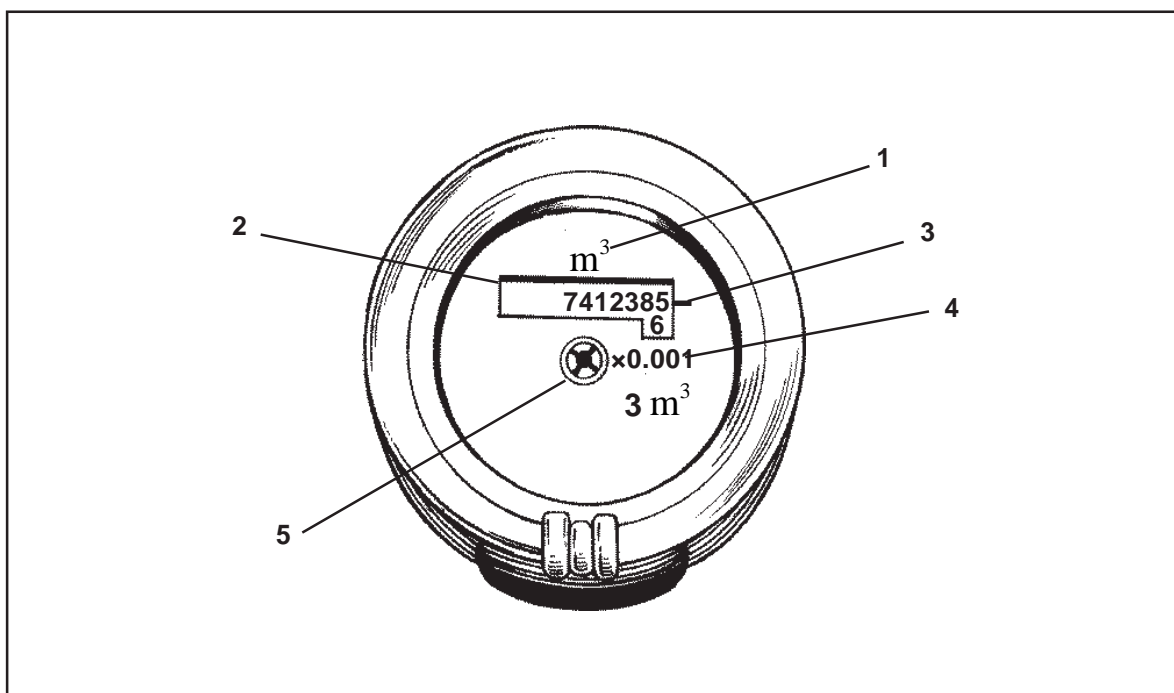
5. $\begin{array}{|c|} \hline 3542 \\ \hline 3 \\ \hline \end{array}$ _____

Ihambing mo ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* na nasa pahina___. Kumusta ang pagsusulit? Nakuha mo ba ang lahat ng tamang sagot?

Alamin Natin ang Iyong Natutuhan

A. Pangalanan ang iba't ibang bahagi ng metrong nakalarawan sa ibaba.

B. Isalin ang sumusunod na mga sukat sa mga yunit ng pagsukat na isinasaad.

1. $3 \text{ m}^3 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ L}$
2. $\underline{\hspace{2cm}} \text{ drum} = 400 \text{ L}$
3. 4 na lata ng *kerosene* = $\underline{\hspace{2cm}} \text{ L}$
4. $\underline{\hspace{2cm}} \text{ timba} = 90 \text{ L}$
5. 5 timba = $\underline{\hspace{2cm}} \text{ m}^3$

C. Isulat ang buong dami ng tubig na nakonsumo ($\times 0.001 \text{ m}^3$) na isinasaad ng bawat metro sa ibaba.

- _____ 1. $\begin{array}{r} \boxed{34567} \\ \boxed{8} \end{array}$
- _____ 2. $\begin{array}{r} \boxed{4587} \\ \boxed{8} \end{array}$
- _____ 3. $\begin{array}{r} \boxed{0562} \\ \boxed{3} \end{array}$
- _____ 4. $\begin{array}{r} \boxed{67583} \\ \boxed{4} \end{array}$
- _____ 5. $\begin{array}{r} \boxed{4801} \\ \boxed{2} \end{array}$

Ihambing mo ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* na nasa pahina__. Kumusta ang pagsusulit? Tama ba ang lahat ng iyong mga sagot? Kung oo, napakagaling! Ipinakikita nito na marami kang natutuhan sa araling ito. Kung hindi, huwag mag-alala. Magbalik-aral ka sa mga bahagi ng aralin na hindi mo gaanong naunawaan bago ka pumunta sa Aralin 2.

Tandaan Natin

- ◆ Ang **metro ng tubig** ay nagsusukat at nagtatala ng dami ng tubig na ginamit ng isang pamilya/kompanya sa loob ng isang takdang panahon.
- ◆ Ang iba't ibang bahagi ng metro ay:
 - yunit ng pagsukat;
 - tagatala ng daloy ng tubig;
 - kuwadro;
 - multiplier; at
 - tagaturo.
- ◆ Ang mga pagbasa ng metro ay kadalasang isinasaad sa **metro kubiko** (m^3).

Kuwentahin Natin

Matapos mong mapag-aralan kung paano magbasa ng metro, handa ka na para sumulong sa susunod na hakbang. Alam mo ba ang isinasaad ng bawat bahagi ng *bill* ng tubig? Sa araling ito, matututuhan mo ang tungkol sa mga bagay na ito at pati na rin ang pagkuwenta ng konsumo ng tubig sa loob ng isang takdang panahon.

Pag-aralan at Suriin Natin

Nakakita ka na ba ng *bill* ng tubig? Para saan ba ito?

Ang **bill ng tubig** ay nagsisilbing abiso upang malaman ng isang kumokonsumo kung magkano ang kaniyang babayaran para sa tubig na ginamit niya sa loob ng isang takdang panahon. Nasa ibaba ang isang halimbawa ng *bill* ng tubig. Pag-aralan ang mga impormasyong nakasaad dito.

GEN. TINIO WATER DISTRICT Gen. Tinio, Nueva Ecija																																										
Concessioner's Name and Service Address: Gregorio Mallare Account No. 73-8450 Poblacion, Gen. Tinio B-8																																										
BILL NO. 149963						Bill For <u>January</u> <u>200</u>																																				
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="5">PERIOD COVERED</th> <th colspan="2">METER READING</th> <th rowspan="2">Cubic Meters Consumed</th> <th rowspan="2">Amount</th> </tr> <tr> <th colspan="2">From</th> <th colspan="2">To</th> <th>Previous</th> <th>Current</th> </tr> <tr> <th>Mo.</th> <th>Day</th> <th>Mo.</th> <th>Day</th> <th>Yr.</th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> </tr> <tr> <td>1</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>0</td> <td>27</td> <td>28</td> <td>2</td> <td>₱ 32.00</td> </tr> </table>						PERIOD COVERED					METER READING		Cubic Meters Consumed	Amount	From		To		Previous	Current	Mo.	Day	Mo.	Day	Yr.					1	3	2	3	0	27	28	2	₱ 32.00	Date Billed <u>February 2</u> <u>200</u>			
						PERIOD COVERED					METER READING				Cubic Meters Consumed	Amount																										
From		To		Previous	Current																																					
Mo.	Day	Mo.	Day	Yr.																																						
1	3	2	3	0	27	28	2	₱ 32.00																																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2">Consumer Classification Code</th> <th colspan="2">METER SIZE CODE</th> <th rowspan="2">Other Charges</th> <th rowspan="2">Amount</th> </tr> <tr> <th>No.</th> <th>Meaning</th> <th>No.</th> <th>Meaning</th> </tr> <tr> <td>1</td> <td>Residential</td> <td>1</td> <td>3/8"</td> <td rowspan="5">10% penalty</td> <td rowspan="5">₱ 3.20</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Government</td> <td>2</td> <td>1/2"</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Commercial & Industrial</td> <td>3</td> <td>3/4"</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>4</td> <td>1"</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>5</td> <td>1-1 1/4"</td> </tr> </table>						Consumer Classification Code		METER SIZE CODE		Other Charges	Amount	No.	Meaning	No.	Meaning	1	Residential	1	3/8"	10% penalty	₱ 3.20	2	Government	2	1/2"	3	Commercial & Industrial	3	3/4"			4	1"			5	1-1 1/4"	Due Date <u>February 12</u> <u>200</u>				
						Consumer Classification Code		METER SIZE CODE				Other Charges	Amount																													
No.	Meaning	No.	Meaning																																							
1	Residential	1	3/8"	10% penalty	₱ 3.20																																					
2	Government	2	1/2"																																							
3	Commercial & Industrial	3	3/4"																																							
		4	1"																																							
		5	1-1 1/4"																																							
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2">Total Amount Due</td> <td>₱ 40.20</td> </tr> </table>						Total Amount Due		₱ 40.20	Grace Period <u>February 17</u> <u>200</u>																																	
						Total Amount Due		₱ 40.20																																		
This serves as an official receipt when machine validated or signed.																																										
Payment of bills should be made direct to the office of the water district. A penalty of 10% is added to bills paid after due date. A grace period of five days is given after due date. Checks will not be honored.																																										
Certified correct:																																										
General Manager																																										

Form-No. BC-26

Original

Alamin Natin

Dapat lamanin ng *bill* ng tubig ang mga sumusunod na impormasyon:

1. pangalan at address ng taga-suplay ng tubig;
2. pangalan, address at *account number* ng kumokonsumo;
3. panahong saklaw ng *bill*;
4. pagbasa ng metro at konsumo ng tubig kabilang ang iba pang singil, kung mayroon man; at
5. takdang panahon ng pagbayad at palugit na panahon, kung mayroon man.

Ating talakayin ng masusi ang bawat isa.

Panahong Saklaw					Pagbasa		Metro Kubikong Nakonsumo
MULA		HANGGANG			Noon	Ngayon	
Buwan	Araw	Buwan	Araw	Taon			
1	3	2	1	00	277	299	22

Sa halimbawang *bill* sa naunang pahina, makikita mong ang pangalan ng taga-suplay ng tubig ay “General Tinio Water District” at ang opisina nila ay nasa General Tinio, Nueva Ecija. Dahil sa impormasyong ito na ipinakikita sa *bill* ay malalaman ng kumokonsumo ng tubig kung kanino at saan siya magbabayad ng kaniyang *bill*.

Makikita mo rin ang pangalan, address at *account number* ng kumokonsumo. Makatutulong sa taga-suplay ng tubig ang pagpapakita ng ganitong impormasyon sa *bill* para makilala kung kaninong *account* ang kukunin kapag may nagbayad.

Ipinakikita rin sa *bill* ang panahong saklaw upang malaman ng taga-suplay ng tubig at ng kumokonsumo kung nabayaran na o hindi pa ang *bill*. Siyempre, ang *bill* ay hindi magiging *bill* kung ipinakikita rito ang pagbasa ng metro at konsumo ng tubig kabilang ng iba pang mga singil.

At panghuli, ipinakikita sa *bill* ang takdang panahon ng pagbayad at palugit na panahon, kung mayroon man. Nang sa gayon, malalaman ng kumokonsumo kung kailan siya dapat magbayad upang maiwasan na maputulan siya ng koneksiyon sa tubig. Kung hindi siya nakabayad sa takdang panahon, mayroon pa rin siyang ilang araw na palugit upang makabayad nang walang multa.

Ang kailangan na lang natin malaman ngayon ay kung paano nalalaman ng taga-suplay ng tubig kung magkano ang sisingilin sa atin kapag gumamit tayo ng natatanging dami ng tubig sa loob ng takdang panahon, na karaniwan ay isang buwan. Paano ba ito ginagawa?

Unang hakbang ang pagkuwenta sa dami ng tubig na nagamit. Ginagawa natin ito sa pagbasa ng metro noon at ngayon.

Ang **pagbasa noon** ang dami na ipinakikita sa metro sa umpisa ng saklaw na panahon ng *bill*. Sa halimbawang *bill*, ito ay 277 m^3 . Ito ang dami ng nakonsumong tubig na ipinakikita sa metro noong ika-3 ng Enero, 2000 (ang unang araw ng saklaw na panahon). Sa kabilang dako naman, ang **pagbasa ngayon** ang dami ng nakonsumong tubig na ipinakikita sa metro sa katapusan ng saklaw na panahon. Sa parehong *bill*, ito ay 299 m^3 . Ito ang dami ng nakonsumong tubig na ipinakikita sa metro noong 1 ng Pebrero, 2000.

Ibabawas natin ang pagbasa noon sa pagbasa ngayon upang makuha natin ang dami ng tubig na nagamit para sa saklaw na panahon tulad ng:

Pagbasa ngayon	299 m^3
Babawasan: Pagbasa noon	<u>-277 m^3</u>
Dami ng nagamit na tubig	22 m^3

Subukan Natin

Lutasin ang sumusunod na mga suliranin.

- Noong ika-20 ng Abril, 726 m^3 ang pagbasa ng metro ni G. Pascual. Noong ika-19 ng Mayo, 2000 ang pagbasa nito ay 747 m^3 . Sa pamamagitan ng mga kabitirang ito, punuin ang bahaging bill ng tubig ni G. Pascual, at kuwentahin dami ng tubig ang ginamit niya mula ika-20 ng Abril hanggang ika-19 ng Mayo, 2000.

Panahong Saklaw					Pagbasa		Metro Kubikong Nakonsumo
MULA		HANGGANG			Noon	Ngayon	
Buwan	Araw	Buwan	Araw	Taon			

- Pag-aralan ang bill ng tubig sa ibaba at sagutin ang sumusunod na mga tanong.

GEN. TINIO WATER DISTRICT Gen. Tinio, Nueva Ecija					
Concessioner's Name and Service Address: <u>Teresita Castro</u> Account No. <u>75-4520</u> <u>Rizal, Poblacion Central, Gen. Tinio, N. E. B-9</u>					
BILL NO. 196504					
PERIOD COVERED		METER READING		Cubic Meters Consumed	Amount
From To		Previous Current		B	₱ 310.00
Mo. Day	Mo. Day Yr.				
7	2	8	2	00	
Consumer Classification Code		METER SIZE CODE		Other Charges	Amount
No.	Meaning	No.	Meaning	10% penalty	₱ 31.00
①	Residential	1	3/8"		
2	Government	②	1/2"		
3	Commercial & Industrial	3	3/4"		
		4	1"		
		5	1-1 1/4"		
				Total Amount Due	₱ 341.00

Form-No. BC-26
Original

Bill For July, 200

Date Billed August 2, 200

Due Date August 12, 200

Grace Period August 17, 200

This serves as an official receipt when machine validated or signed.

Payment of bills should be made direct to the office of the water district. A penalty of 10% is added to bills paid after due date. A grace period of five days is given after due date. Checks will not be honored.

Certified correct:

General Manager

- Kailan ginawa ang pagbasa noon?
- Ano ang pagbasa noon?
- Kailan ginawa ang pagbasa ngayon?
- Ano ang pagbasa ngayon?
- Ilang metro kubiko ng tubig ang nagamit para sa nasasaklaw na panahon?

Ihambing mo ang iyong mga sagot sa Batayan sa Pagwawasto na nasa pahina___. Kamusta ang iyong pagsusulit? Tama ba ang lahat ng iyong mga sagot?

Alamin Natin

Kahit na ang ating bill ay nagbibigay sa atin ng maraming kaalaman, hindi sinasabi sa atin nito ang lahat ng gusto nating malaman hinggil sa buwanang konsumo ng tubig natin. Isang halimbawa nito ay hindi nito ipinaaalam kung paano kinukuwenta ang halagang dapat nating bayaran o kung saan ito ibinabase. Huwag mabahala sapagkat matututuhan mo rin iyon dito sa araling ito.

Una, pagmasdan ang talaan sa ibaba. Ipinakikita nito kung magkano ang dapat bayaran ng kumokonsumo ayon sa bilang ng metro kubiko ng tubig na ginamit niya sa isang buwan. Alalahanin mo na ang talaang ito ay magagamit lamang para sa mga metrong

may sukat na ½” lamang.

Uri	Laki ng	Unang 10 m3	Singil Pangkalakal sa bawat m3			
Metro	o kulang dito	11-20 m3	21-30 m3	31-40 m3	41-50 m3	51 m3 at
						Pataas
Pamahayan	½”	P170.00	P17.50	P18.50	P20.00	
P20.00	P24.50					
Bahaging-						
Pangkalakal C	½”	212.50	21.85	23.10	25.00	
27.50	30.60					
Bahaging-						
Pangkalakal B	½”	255.00	26.25	27.75	30.00	33.00
36.75						
Bahaging-						
Pangkalakal A	½”	297.50	30.60	32.35	35.00	38.50
42.85						
Pamahalaan	½”	340.00	35.00	37.00	40.00	44.00
49.00						

Pagmasdan ang ibinigay na *bill* sa ibaba.

Larawan

Ating kuwentahin kung gaano karaming tubig ang nagamit ni G. Salvador mula ika-2 ng Pebrero hanggang ika-3 ng Marso.

Una, tingnan natin ang pagbasa noon at pagbasa ngayon ng kaniyang metro. Isulat ang mga ito at kuwentahin kung ilang metrokubiko ng tubig ang nagamit niya para sa buwan ng Pebrero tulad ng:

Pagbasa ngayon	995 m3
Babawasan: Pagbasa noon	<u>-980 m3</u>
Dami ng nagamit na tubig	15 m3

Ngayon na alam mo na kung gaano karaming tubig ang nagamit niya para sa buwan, maaari ka nang pumunta sa susunod na hakbang – aalamin ang talagang halaga nito. Paano?

Pagmasdan muli ang *bill*. Doon mo malalaman ang laki ng metro ni G. Salvador, ito ay $\frac{1}{2}$ ", at kung anong uri ng mamimili siya, siya ay "pamahayan". Kapag sumangguni ka sa talaang ibinigay kanina, makikita mo na ang pangunahing singil para sa mamimiling tulad ni G. Salvador ay P170.00 para sa unang 10 m³ ng tubig na nagamit at ang pagkonsumo ng 20 m³ ng tubig o kulang dito na labis sa 10 m³ ay magkakahalaga ng P17.50 bawat m³. (Alalahanin na kahit na gumamit ka ng kulang sa 10 m³ ng tubig bawat buwan, kailangan mo pa rin magbayad ng pangunahing singil na nakasulat sa talaan sa paggamit ng mga palingkurang alok ng tagapagbigay ng tubig.) Kung gayon, magkano ang dapat na singil kay G. Salvador?

Makukuwenta natin ito sa pagbawas ng 10 m³ mula sa talagang konsumo ng tubig ni G. Salvador tulad ng:

Konsumo	15 m ³
Babawasan: Konsumo sa pangunahing singil	<u>-10 m³</u>
Konsumo na labis sa 10 m ³	5 m ³

Ngayon ay mumultiplikahin natin ang dami ng tubig na nagamit niya na labis sa 10 m³ sa halagang P17.50 tulad ng:

Singil pangkalakal sa bawat m ³	P17.50
Mumultiplikahin: Dami ng tubig na nagamit	<u>x 5</u>
Singil pangkalakal	P87.50

Ngayon idadagdag natin ang pangunahing singil sa singil ng tubig na nagamit na labis sa 10 m³ upang makuha ang kabuuang singil tulad ng:

Pangunahing singil	P170.00
Idagdag: Singil pangkalakal	<u>+ 87.50</u>
Kabuuang singil	P257.50

Si G. Salvador ay kailangang magbayad ng P257.50 para sa buwan ng Pebrero, iyon ay kung makakabayad siya sa takdang panahon. Kung hindi, 10 % ng halagang kaniyang kailangang bayaran ang idadagdag sa kaniyang *bill* para sa kabuuang singil na:

Halagang babayaran	P257.50
Mumultiplikahin: Porsiyento ng multa	<u>x 0.10</u>
Multa	P 25.75

At nang sa gayon ang kabuuang halagang kailangan niyang bayaran:

Halagang babayaran P257.50

Idagdag: Multa + 25.75

Kabuuang halagang babayaran P283.25

Si G. Salvador ay kailangang magbayad ng P283.25 kung hindi siya makakabayad sa takdang panahon.

Tingnan natin ang isa pang *bill* ng tubig at kuwentahin kung gaano karaming tubig ang nagamit.

Larawan

Ang iyong mga singil ay makikita sa **Detail of Charges** na bahagi. Ang kabuuang halagang babayaran ay makakalkula mula sa dalawang pangunahing aytem: (1) ang singil noon o *previous charges* at (2) ang singil ngayon o *current charges*.

1. Ang ***previous charges*** ay nagpapakita ng mga kabayaran mula sa huling *bill* na ibinigay at pati na rin ng natitirang balanse.

2. Ang ***basic charge*** ay ang halaga na babayaran mo para sa tubig na iyong nakonsumo ayon sa singil sa bawat metro kubiko (cu. m)

Basic Charge (piso sa bawat metrokubiko)

<i>Residential o Pamahayan</i>	<i>Singil</i>
Unang 10 cu.m	9.88/koneksiyon
Sunod na 10 cu.m	1.21/cu.m
Sunod na 20 cu.m	2.29/cu.m
Sunod na 20 cu.m	3.01/cu.m
Sunod na 20 cu.m	3.52/cu.m
Sunod na 20 cu.m	3.68/cu.m
Sunod na 50 cu.m	3.85/cu.m
Sunod na 50 cu.m	4.01/cu.m
Over 200 cu.m	4.18/cu.m

3. Ang **CERA** ay isang nakatalagang halaga na P1.00 bawat cu.m ng tubig na nakonsumo.

4. Ang **environment charge** ay 10% ng *basic charge* kasama ng CERA.

5. Ang **sewer charge**, kung mayroon man, ay 50% ng suma ng *basic charge* at CERA.

6. Ang **meter service charge** ay isang nakatalagang buwanang halaga para sa pagsusustento sa metro at batay siya sa laking ng iyong metro.

7. Ang **septic tank desludging charge**, kung mayroon man, ay ang bayad para sa serbisyo sa pagtanggal sa putik na nakatambak sa poso negro.

8. Ang pamahalaan ay sumisingil din ng 10% VAT sa kabuuang bayad.

May iba pang mga bilang na nasa iyong bill ng tubig:

1. Ang **installation number** ay nakatalagang bilang na pangkontrol sa iyong konsumo sa tubig.

2. Ang **meter code** ay *serial number* ng iyong metro sa tubig.

3. Ang **period covered** ay nagpapakita ng kung gaano katagal gumamit ng tubig.

4. Ang **class** ay nagsasaad kung ano ang klasipikasyon ng kustomer at ang klase ng koneksiyon ng tubig o imburnal.

5. Ang **type** ay nagsasaad ng tipo ng nakatayong gusali.

6. Ang **reading** ay nagpapakita ng iyong dati at kasalukuyang **reading** ng metro.

7. Ang **konsumo** ay nagpapakita sa cu.m ng kaibahan ng dati at kasalukuyang reading.

8. Ang talaguhitan ay nagsasaad ng iyong talaan ng konsumo. Ang talaan ay kumakatawan sa iyong konsumo sa huling 12 buwan kasama ang iyong kasalukuyang konsumo para sa buwang ikaw ay bini-bill. Maaari mong gamitin ang talaguhitan upang mayroon kang masusundan habang mamonitor mo ang iyong konsumo sa tubig.

9. Maaari mo ring tingnan ang likod ng iyong bill para sa direksiyon papunta sa pangasiwaan ng tubig at numerong maaaring tawagan upang makakuha ng impormasyon tungkol sa iyong bill sa tubig.

Ngayong alam mo na kung ano ang ipinakikita ng iba't ibang impormasyon tungkol sa iyong bill ng tubig, handa ka ng magkuwenta ng halagang kailangang bayaran ng kustomer para sa tubig na kanyang nakunsumo.

Batay sa ibinigay na bill ng tubig sa pahina 20, kuwentahin mo ang halaga ng tubig na nakunsumo ni G. Caraig para sa panahong ika-18 ng Disyembre hanggang ika-17 ng Enero 2001.

Ang dating reading ng metro ni G. Caraig ay 3796 at ang kasalukuyang reading niya ay 3760. Magkano ang halaga ng tubig na nakonsumo niya?

$$3796 - 3760 = 36 \text{ cu.m}$$

Kuwentahin mo ang *basic charge*.

Batay sa talaan ng sinisingil para sa nakonsumong tubig sa naunang pahina, siya ay sisingilin ng P9.88/koneksiyon para sa unang 10 cu.m dahil ang gusaling kanyang minamantini ay pampamahayan, kaya't ito ang makukuha mong halaga:

P9.88 para sa unang 10 cu.m dahil iisa lang ang nakakonektang metro ng tubig

$$36 \text{ cu.m} - 10 \text{ cu.m} = 26 \text{ cu.m}$$

Kung titingnang muli ang talaan, sisingilin siya ng P1.21/cu.m para sa susunod na 10 cu.m, kaya't ito ang halagang makukuha mo:

$$10 \text{ cu.m} \times 1.21 \text{ cu.m} = \text{P}12.10$$

$$26 \text{ cu.m} - 10 \text{ cu.m} = 16 \text{ cu.m}$$

Balikan mong muli ang talaan, at makikita mong sisingilin siya ng P2.29/cu.m para sa susunod na 20 cu.m, kaya't ito ang halagang makukuha mo:

$$16 \text{ cu.m} \times 2.29/\text{cu.m} = \text{P}36.64$$

Kapag sinuma mong lahat ang mga sisingilin, makukuha mo ang kabuuang *basic charge*.

$$\text{P}9.88 + \text{P}12.10 + \text{P}36.64 = \text{P}58.62$$

Kuwentahin natin ngayon ang CERA (P1.00 cu.m).

$$36 \text{ cu.m} \times \text{P}1.00 = \text{P}36.00$$

Susumahin natin ang kabuuang *basic charge* at ang CERA.

$$\text{P}58.62 + 36.00 = \text{P}94.62$$

Upang makuha ang *environmental charge* (10% ng kabuuang halaga ng *basic charge* at ang CERA), ito ang makukuha natin:

$$\text{P}94.62 \times 0.10 = \text{P}9.46$$

Pagkatapos ay idaragdag natin ang *meter service charge* na batay sa klase ng gusaling iniingatan ng kustomer, sa kasong ito, pampamahayan kaya't ang nakatalagang halagang kailangan niyang bayaran para sa *meter service charge* ay P1.50.

Sumahin nating lahat ang sisingilin:

$$\text{P}58.62 + 36.00 + 9.46 + 1.50 = \text{P}105.58$$

Ang sagot na nakuha natin ay nagpapakita ng halaga bago kaltasin ang buwis. Kapag kinuwenta natin ang VA (10% ng kasalukuyang halagang sisingilin) at ang makukuha natin ay:

$$P105.58 \times 0.10 = P10.56$$

Bilang pagtatapos, susumahin natin ang huling dalawang halaga at makukuha natin ang kabuuang *current charges* katulad ng nasa ibaba:

$$P105.58 + 10.56 = P116.14$$

Ang kailangang bayaran ni G. Caraig ay P116.14.

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan

Gen. Tinio Water District

Gen. Tinio, Nueva Ecija

Pangalan at *Address* ng *Concessioner*: Santos Commercial Center

Account No. 80-6798

BILL NO. 125478

Bill para sa Pebrero, 2001

Petsa Pebrero 1, 2001

Nakatakandang petsa Pebrero 11, 2001

Palugid hanggang Pebrero 18, 2001

Ito ay nagsisilbing opisyal na resibo kapag natatakan ng makina o napirmahan.

Ang pagbayad sa bill ay kailangang direktso sa opisina ng distrito ng tubig. May multang 10% na idaragdag kapag ang bill ay binayaran lagpas sa nakatakandang petsa. Limang araw ang palugid na ibinibigay pagkatapos ng nakatakandang petsa. Hindi tinatanggap ang mga tseke.

Ginagarantiyang tama ni:

Tagapamahala

Panahong Nasasaklaw

Mula Hanggang Pagbasa

Buwan Araw Buwan Araw Taon Dati Sa Kasalukuyan Metro Kubikong Halaga

Nakonsumo

1	2	2	1	01	1096	1350	15	P
Consumer Classification					METER SIZE		Ibang	
<i>Charges</i>								

Code		CODE	
Bilang	Kahulugan	Bilang	Kahulugan
1	Pampabahayan	1	3/8"
2	Pampamahalaan	2	1/2"
3	Komersiyal at Industriyal	3	1/2"
4	1"		
	5	1- 1 1/4"	

Porma Bilang BC-26

Orihinal

1. Batay sa impormasyong ibinigay sa itaas, kuwentahin kung magkano ang babayaran ni Bb. Santos, may-ari ng kompanya, kapag binayaran niya sa nakatakandang petsa ang sinisingil ng Gen. Tinio Water District. Punan ng mga nawawalang impormasyon ang kanyang bill ng tubig.

Larawan ng bill ng Manila Water Company, Inc.

(Please change appropriate information according to the translated portion of the bill)

Buwanang *Statement of Account*

Panahong Nasasaklaw: 2Peb01 – 1Mar01

Kasalukuyang Reading ng Metro: 7809

Nakatakandang Petsa: 11Mar01

Dating Reading ng Metro: 7654

Klase: Pampamahayan

Konsumo: (cu.m) 155

Tipo:

Detalye ng Sisingilin

Huwag pansinin ang PUA kapag ang bayad ay naibigay na

Ang iyong Buwanang Konsumo ng Tubig

Pe Ma Ab My Jn Jl Ag Se Ok No Di
En

Bisitahin ang website ng Manila Water sa <http://manilawateronline.com>

Paalala: Tingnan ang kabila ng bill para sa mahahalagang impormasyon.

Para sa mga katanungan hinggil sa iyong bill, tawagan lamang ang 24-oras na hotline 1627

2. Batay sa ibinigay na impormasyon sa itaas, kuwentahin kung magkano ang babayaran ni Bb. Santos kung mababayaran niya sa nakatakdang petsa ang bill. Punan ang nawawalang impormasyon sa kanyang bill ng tubig.

Ihambing mo ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* na nasa pahina 34. Kumusta ang iyong ginawa? Nakakuha mo bang lahat ang sagot? Kung ganoon, magaling! Ibig sabihin ay marami kang natutuhan sa araling ito. Kung hindi naman, huwag kang mag-alala. Pagbalik-aralan lang ang mga bahaging hindi mo naintindihan bago ka tumuloy sa Aralin 3.

Tandaan Natin

Ang iba't ibang kompanya o tagapagdala o *concessionaire* ng tubig ay may iba't ibang paraan ng pagkuwenta ng buwanang sinisingil para sa tubig.

Aralin 3

Planeta ay Sagipin, Tubig ay Tipirin

Mapalad ang mga Pilipino dahil sa kabuuan, maraming tubig sa mas nakararaming lugar sa bansa. Gayunpaman, minsan, lalo na sa panahong tagtuyot, ang mga mabababang lugar tulad ng Kalakhang Maynila ay nakararanas ng pagkawala ng tubig. Kinakailangan, kung gayon, ang pagtitipid ng tubig. Kahit sa mga lugar na hindi nakararanas ng pagkawala ng tubig, kailangan pa ring magtipid sa tubig ang mga tao. Alam mo ba kung bakit? Sasabihin sa iyo ng araling ito kung bakit at higit pa.

Pag-isipan Natin Ito

Tingnan ang mga larawan sa ibaba. Ano ang ipinakikita nila?

1. larawan

2. larawan

3. larawan

4. larawan

Ipinakikita ng mga larawan sa itaas ang iba't ibang pamamaraan ng paggamit ng tubig sa pang-araw-araw na buhay. Magagawa pa kaya natin ang mga ito kung wala ng tubig na matitira?

Alamin Natin

Isipin mong lahat ang mga bagay na ginagawa mo magmula sa paggising mo hanggang sa pagtulog mo. Alin sa mga ito ang gumagamit ng tubig? Halimbawang nawalan ng tubig, paano ito makaaapekto sa iyo? Ang sagot mo sa mga katanungang ito ang magsasabi kung gaano kahalaga ang tubig.

Ang tubig ay napakahalaga sa lahat ng bagay na nabubuhay. Ang mga buhay na bagay na ito ay hindi mabubuhay kapag walang tubig. Ang mga tao ay nangangailangan ng tubig na pang-inom, panluto, panligo, panghugas ng mga gamit sa kusina at panlinis ng sasakyan. Kailangan natin ng tubig para lumaki ang mga halaman. Kailangan natin ng tubig upang makainom ang mga hayop. Kailangan natin, kung gayon, na magtipid ng tubig dahil kapag wala ito, hindi posibleng magkaroon ng buhay.

Karamihan sa mga tahanan ngayon, siguro kasama na ang sa iyo, ay kumukuha ng tubig mula sa iba't ibang mga kompanya ng tubig sa bansa. Alam mo bang ang mga kompanyang ito ay gumagamit ng kuryente upang bombahin, linisin at dalhan tayo ng tubig sa ating mga tahanan? Sa pagkakaalam nating lahat, ang langis, isang limitado at mahal na likas na yaman, ay kailangan upang magkaroon ng kuryente. Kaya't kapag nagsayang tayo ng tubig, nagsasayang din tayo ng marami pang ibang bagay – kuryente, langis at pera. Kaya't kapag nagtipid tayo ng tubig, matitipid din natin ang mga ito.

Kailangang isaalang-alang natin na kahit na ang tubig ay isang yamang *renewable*, ang ibig sabihin ay hindi mauubos, mas mabilis ang paggamit dito kaysa sa pagdaragdag dito. Ito ang dahilan kung bakit tutoong-totoo ang pangambang kulang ang tubig natin.

Subukan Natin Ito

Ang mga larawan sa ibaba ay iba't ibang gawaing nangangailangan ng paggamit ng tubig. Bilugan ang titik ng larawang nagpapakitan ng tamang paggamit ng tubig sa bawat bilang.

1. Kapag nagsisipilyo

a. larawan

b. larawan

Gumamit ng baso
ng

Hayaang tuluy-tuloy ang pag-agos

tubig mula sa gripo.

2. Kapag binabasa ang maalikabok na lupa

a. larawan

b. larawan

Gumamit ng tubig na tuluy-tuloy ang
para sa

pag-agos ng tubig
paghuhugas ng

Gumamit ng tubig na nagamit na

pagbabanlaw ng damit at

pinggan

3. Kapag naghuhugas ng pinggan

a. larawan

b. larawan

Gumamit ng palanggana
ang

Gumamit ng tubig na tuluy-tuloy

pag-agos

4. Kapag binubuksan ang gripo

a. larawan

b. larawan

Gawin ito nang dahan-dahan at
mahina lang

itodo ang pagbukas dito

5. Kapag sinasara ang gripo

a. larawan

b. larawan

Huwag itong isara nang husto
tutulo rito

Siguraduhing wala nang tubig na

6. Kapag naglilinis ng sasakyan

a. larawan

b. larawan

Gumamit ng tubig na tuluy-tuloy
pirasong tela

Gumamit ng basahan o isang

na umaagos

at timba

7. Kapag nagdidilig ng halaman

a. larawan

b. larawan

Gumamit ng timba o pandilig at
tubig na nagamit na para sa
pagbabanlaw ng damit o pinggan

Gumamit ng tubig na tuluy-tuloy
na umaagos

Ihambing mo ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* na nasa
pahina 37. Kumusta ang mga sagot mo? Tama bang lahat?

Alamin Natin

Sa naunang gawain, natutuhan mo ang tamang paggamit ng tubig. Ano pa
ang mga paraang naiisip mo? Tingnan mo ang listahan sa ibaba.

1. Magtabi at gumamit ng tubig-ulan sa paglinis ng kapaligiran at pagdidilig
ng halaman.

2. Ayusin ang mga tubo at gripong tumutulo. Palitan ang mga goma at gamit
na gastado na.

3. Gumamit ng palanggana kapag hinuhugasan ang mga gulay at prutas
upang magamit mo ulit ang tubig.

4. Maaga pa lamang ay ilabas na mula sa palamigan ng pridyider ang nagyelong pagkain bago ito lutuin upang hindi na ito kailangang ilagay sa palangganang may tubig o sa ilalim ng tubig sa gripo.

5. Gamiting muli ang mga tirang inumin para sa ibang gawain.

6. Gumamit ng ibang gamit sa halip na tubig kapag naglilinis.

Alin sa mga ito ang ginagawa mo sa iyong tahanan?

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan

Gamitin mo ang iyong pinag-aralan, magtipid ka sa tubig. Basahin mo ang metro ng iyong tubig at itala ang iyong binasa. Siguraduhing isulat ang petsa kung kailan binasa ang metro. Gawin mo ito nang limang linggong sunud-sunod. Siguraduhing basahin ang metro sa parehong araw bawat linggo. Itala mo ang iyong obserbasyon sa talaang katulad ng nasa ibaba.

Linggo	Bilang sa Metro	m ³ ng tubig
--------	-----------------	-------------------------

Unang linggo		
--------------	--	--

Ikalawang linggo		
------------------	--	--

Ikatling linggo		
-----------------	--	--

Ikaapat na linggo		
-------------------	--	--

Ikalimang linggo		
------------------	--	--

Punan ang nawawalang impormasyon sa iyong talaan. Upang makuha mo kung gaano ang tubig na nagamit mo sa isang linggo, ibawas ang bilang noong nakaraang linggo sa kasalukuyang bilang. Halimbawa, ang konsumo mo para sa Unang linggo ay kapareho ng bilang sa Ikalawang linggo na binawas ang bilang sa Unang linggo. Nabawasan ba ang konsumo mo ng tubig mula sa isang linggo hanggang sa susunod o halos pareho lang ang konsumo mo sa loob ng limang linggo? Kung ganoon, ibig sabihin ay tagumpay ang paggamit mo sa ang iyong natutuhan. Kung hindi naman, tingnan mo kung paanong ginagamit ang tubig sa inyong kabahayan.

Tandaan Natin

Makatitipid tayo sa tubig sa pamamagitan nang:

Paggamit ng baso kapag nagsisipilyo;

Paggamit muli ng tubig na nagamit na sa paghuhugas ng pinggan at damit para sa ibang bagay katulad ng pagbabasa sa tuyong lupa, paglilinis ng sasakyan at pagdidilig ng halaman;

Paggamit ng palanggana sa halip na tuluy-tuloy ang pag-agos ng tubig kapag naghuhugas ng pinggan at iba pang gamit sa kusina;

Pagbukas ng gripo nang dahan-dahan sa halip na itodo ang pagbukas nito;

Pagtiyak na hindi na tumutulo ang gripo pagkasara nito;

Paggamit ng balde o timba at basahan o kapisasong tela kapag naglilinis ng sasakyan at ibang bagay sa halip na tuluy-tuloy ang pag-agos ng tubig;

Pag-ipon at paggamit ng tubig-ulan sa halip na malinis na umaagos na tubig para sa paglilinis at pagdidilig ng halaman at iba pang gawaing katulad nito;

Paggamit muli ng tubig na ginamit sa paghugas ng gulay at prutas o natirang inumin; at

Paglabas nang maaga ng nagyelong pagkain para lutuin mula sa palamigan ng pridyider at nang hindi na gumamit ng tubig.

Ito na ang katapusan ang modyul! Maligayang bati sa iyong pagtatapos. Nagustuhan mo ba ito? Marami ka bang natutuhang kapakipakinabang mula rito? Ang buod ng mga mahahalagang aral ay nasa susunod na pahina upang matulungan kang tandaan ang mga ito nang mas mabuti.

Ibuod Natin

Ang **metro ng tubig** ay sumusukat at nagtatala ng dami ng tubig na nagamit ng isang kabahayan o gusali sa loob ng itinakdang panahon.

Ang iba't ibang bahagi ng metro ng tubig ay:

Yunit ng pagsukat;

Tagatala ng tulo ng tubig;

Kuwadro;

Bilang na pamparami;

Tagaturo.

Ang reading ng metro ng tubig ay nababasa sa metro kubiko (m3).

Ang iba't ibang kompanya o tagadala o *concessionaire* ng tubig ay may iba't ibang paraan ng pagkuwenta ng buwanang bill ng tubig.

Makatitipid tayo sa tubig sa pamamagitan nang:

Paggamit ng baso kapag nagsisipilyo;

Paggamit muli ng tubig na nagamit na sa paghuhugas ng pinggan at damit para sa ibang bagay katulad ng pagbabasa sa tuyong lupa, paglilinis ng sasakyan at pagdidilig ng halaman;

Paggamit ng palanggana sa halip na tuluy-tuloy ang pag-agos ng tubig kapag naghuhugas ng pinggan at iba pang gamit sa kusina;

Pagbukas ng gripo nang dahan-dahan sa halip na itodo ang pagbukas nito;

Pagtiyak na hindi na tumutulo ang gripo pagkasara nito;

Paggamit ng balde o timba at basahan o kapirasong tela kapag naglilinis ng sasakyan at ibang bagay sa halip na tuluy-tuloy ang pag-agos ng tubig;

Pag-ipon at paggamit ng tubig-ulan sa halip na malinis na umaagos na tubig para sa paglilinis at pagdidilig ng halaman at iba pang gawaing katulad nito;

Paggamit muli ng tubig na ginamit sa paghugas ng gulay at prutas o natirang inumin; at

Paglabas nang maaga ng nagyelong pagkain para lutuin mula sa palamigan ng pridyider at nang hindi na gumamit ng tubig.

Anu-ano ang mga Natutuhan Mo?

A. Basahin mo ang dalawang metro ng tubig sa ibaba.

A

B

Ano ang nabasa mo sa metro ng tubig?

0. A? _____

1. B? _____

B. Punan mo ang bahagi ng bill ng tubig kung ang nabasa sa metro ng tubig ni Gng. Paglinawan ay 4865 m³ noong ika-1 ng Hunyo (Gen. Tinio Water District).

Panahong Nasasaklaw

Mula	Hanggang	Pagbasa
------	----------	---------

Buwan	Araw	Buwan	Araw	Taon	Dati	Sa Kasalukuyan	Metro Kubikong
-------	------	-------	------	------	------	----------------	----------------

7	1	00	4950	Nakonsumo
---	---	----	------	-----------

C. Batay sa impormasyong nasa itaas, kuwentahin kung magkano ang dapat na bayaran ni Gng. Paglinawan para sa buwan ng Hunyo (Pampabahayan, ½”).

D. Nag-aksaya ng 9546 L ng tubig sa isang taon ang tumutulong gripo ni Aling Siony.

1. Gaano karaming tubig ito sa m³?³⁰

